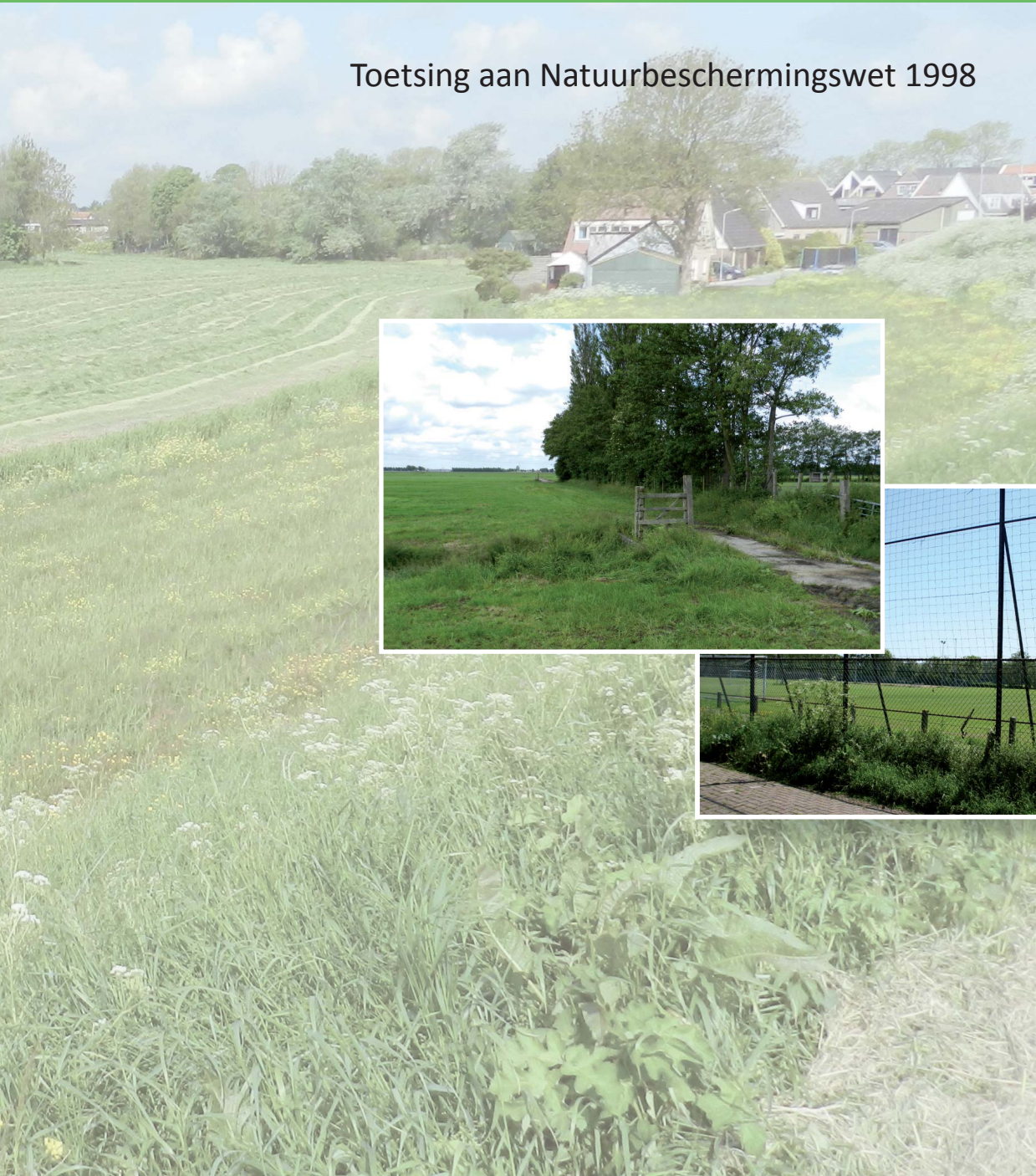

Habitattoets nieuwbouwwijk en sportcomplex Neck

Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998

Habitattoets nieuwbouwwijk en sportcomplex Neck

Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2012-27

Versie	Datum
Concept	11-12-2012
Eindrapport	19-12-2012

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A
1822 BS Alkmaar

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding en doel	6
2	Beschermingskader	8
2.1	Europese wetgeving	8
2.1.1	Habitatrichtlijn.....	8
2.1.2	Vogelrichtlijn	9
2.2	Landelijke wetgeving	10
2.2.1	Natuurbeschermingswet 1998.....	10
2.2.1.1	Instandhoudingsdoelstellingen	10
2.2.1.2	Externe werking	12
2.2.1.3	Bestaand gebruik.....	12
2.2.1.4	Crisis- en herstelwet.....	12
2.2.1.5	Vergunningverlening	12
2.2.2	Flora- en faunawet	13
3	Habitattoets	14
3.1	Het Natura 2000-gebied	14
3.1.1	Korte omschrijving en relevante natuurwaarden	14
3.1.2	Relevante natuurwaarden bij het plangebied.....	16
3.2	Projectbeschrijving	18
3.2.1	Huidige situatie.....	18
3.2.2	Plansituatie.....	19
3.2.3	Werkzaamheden	19
3.3	Effecten van het project	20
3.3.1	Aanlegfase	20
3.3.2	Aanwezigheidsfase	20
3.4	Gevoeligheid van de habitat-typen en soorten.....	21
3.4.1	Algemeen.....	21
3.5	Voortoets	22
3.5.1	Conclusie	23
3.6	Verslechteringsstoets.....	23
3.6.1	Significantie	23
3.7	Effectbeoordeling	24
3.7.1	Verzuring en vermesting	24

3.7.2	Geluid.....	26
3.7.3	Licht	27
3.7.4	Trillingen	28
3.7.5	Optische verstoring	28
3.7.6	Conclusie effectbeoordeling.....	29
3.7.7	Cumulatieve effecten	29
4	Conclusies	30
5	Literatuur	31
Bijlage 1	Habitattypen in oostelijk deel Wormer- en Jisperveld.....	32

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

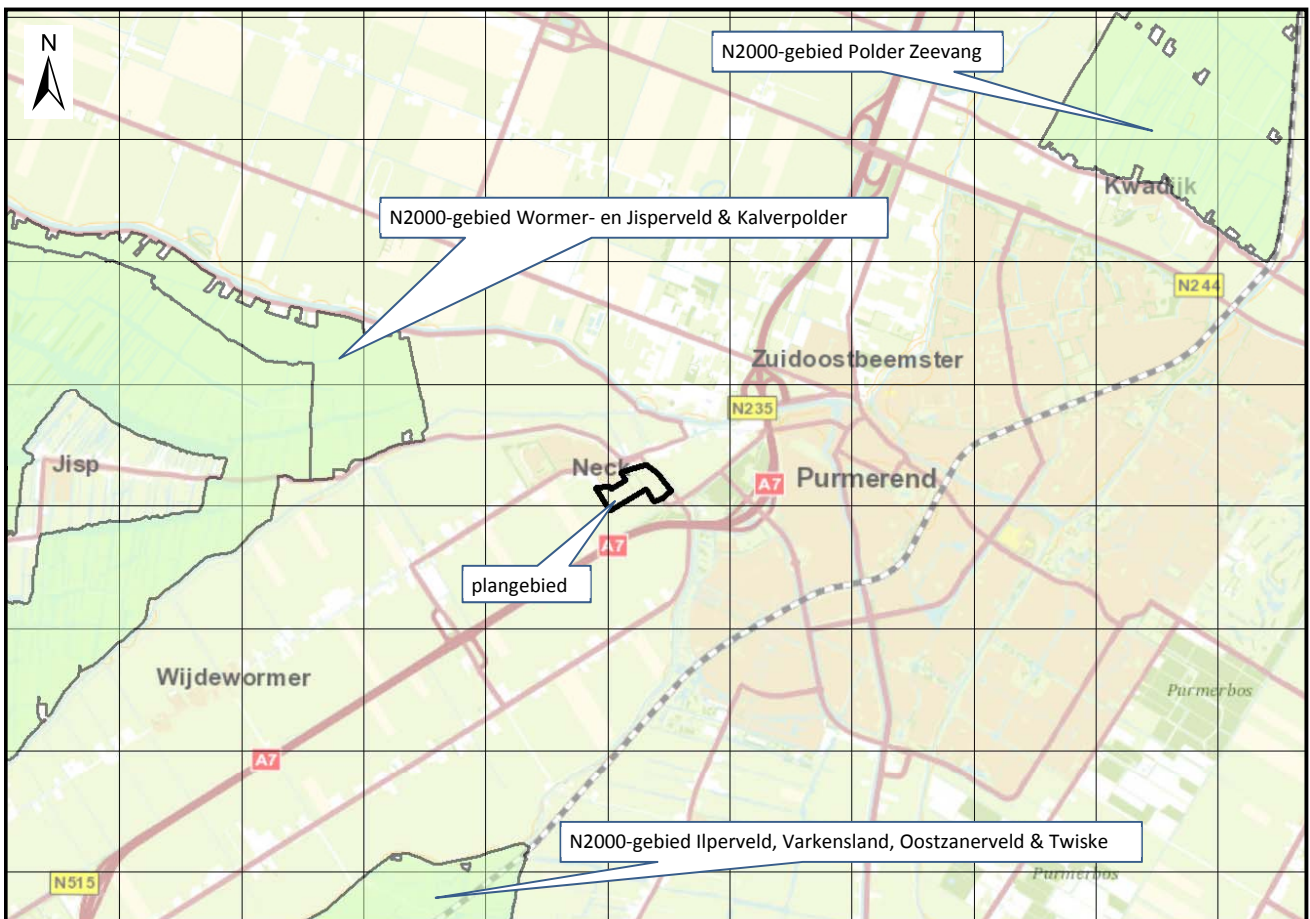
Bouwfonds Ontwikkeling B.V. wil ten zuiden van het dorp Neck in de polder Wijde Wormer in Noord-Holland enkele percelen ontwikkelen tot woningbouwlocatie en het aldaar gelegen sportpark reconstrueren. Hiertoe is een nieuw bestemmingsplan opgesteld (voorontwerp).

Het plangebied ligt in de buurt van Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder, Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en Natura 2000-gebied Polder Zeevang. Omdat het project mogelijk negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van deze drie Natura 2000-gebieden, is het nodig een habitattoets uit te voeren.

In Figuur 1 is de ligging van plangebied Sportcomplex Neck ten opzichte van de drie genoemde Natura 2000-gebieden aangegeven.

Het plangebied ligt 1480 meter ten oosten van Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder, 4200 meter ten zuidwesten van Natura 2000-gebied Polder Zeevang en ruim 2800 meter ten noorden van Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske.

Figuur 1.
Ligging van het plangebied Sportcomplex Neck ten opzichte van drie Natura 2000-gebieden.

Oostzanerveld & Twiske.

Gezien de grote afstand tussen het plangebied en beide laatst genoemde Natura 2000-gebieden zijn deze bij deze habitattoets verder buiten beschouwing gelaten. Daar komt bij dat tussen Natura 2000-gebied Polder Zeevang en het plangebied de bebouwing van Purmerend ligt en tussen Natura 2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en het plangebied de drukke rijksweg A7.

2

Beschermingskader

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het beschermingskader voor flora en fauna.

De belangrijkste landelijke wetgeving voor flora en fauna valt uiteen in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet welke beide (gedeeltelijk) zijn gebaseerd op Europese wetgeving.

In de Natuurbeschermingswet 1998 (uit 2005) is de bescherming van gebieden geregeld. In deze wet worden de bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming uitgewerkt, aangevuld met landelijk om andere redenen beschermde gebieden. Deze wet is met name van belang bij de hier beschreven Habitattoets.

In de Flora- en faunawet (uit 2003) is de bescherming van soorten geregeld. In deze wet worden de bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn ten aanzien van soortbescherming uitgewerkt, aangevuld met een aantal landelijk te beschermen soorten.

2.1 Europese wetgeving**2.1.1 Habitatrichtlijn**

De Habitatrichtlijn wordt algemeen beschouwd als de richtlijn waarin de bepalingen van de Conventie van Bern uit 1982 in het Europees Gemeenschapsrecht zijn omgezet. Hij heeft zowel een gebiedsbeschermend doel als een doel met betrekking tot soortbescherming.

Gebiedsbescherming

De Habitatrichtlijn is gericht op de realisatie van een coherent Europees ecologisch gebiedennetwerk, het zogenaamde Natura 2000-netwerk.

Hiervoor dienen de EU-landen in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aan te wijzen, soms in combinatie met Vogelrichtlijngebieden (zie §2.1.2). Als speciale beschermingszones worden alleen gebieden aangewezen met natuurlijke vegetaties (habitats) genoemd in Bijlage I van de Habitatrichtlijn en/of de leefgebieden van diersoorten die zijn genoemd in Bijlage II (zie kader).

De aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszone heeft een aantal gevolgen. Zo dienen de EU-landen maatregelen te treffen zodat de natuurlijke vegetaties (habitats) en/of de leefgebieden van de te beschermen soorten zich verder kunnen ontwikkelen. Binnen de aangewezen gebieden kunnen plannen of projecten die 'significante negatieve gevolgen' op deze ontwikkeling hebben alleen worden toegestaan indien ze een dwingende reden van groot openbaar belang vertegenwoordigen en indien is aangetoond dat er voor

Kader
*Bijlagen van de
 Habitatrichtlijn*

Bijlage	Omschrijving
Bijlage I	In deze bijlage staat een lijst met beschermde vegetaties (habitats) waarvoor Habitatrichtlijngebieden worden aangewezen. In Nederland gaat het om 51 habitattypen.
Bijlage II	In deze bijlage staat een lijst met 50 diersoorten en 4 plantensoorten waarvoor beschermde gebieden moeten worden aangewezen.
Bijlage III	Deze bijlage geeft diverse wetenschappelijke selectiecriteria voor de onderlinge beoordeling van mogelijke beschermingszones. Deze criteria hebben vooral te maken met de mate van representativiteit, de oppervlakte, de mate van instandhouding en de herstelmogelijkheden van de habitattypen.
Bijlage IV	In deze bijlage staat een lijst met 86 diersoorten en 4 plantensoorten waarvoor de lidstaten beschermingsmaatregelen moet nemen.
Bijlage V	In deze bijlage staat een lijst met 43 plantensoorten en 19 diersoorten waarvoor exploitatie en onttrekken aan de natuur -indien nodig- moet worden gereguleerd.

het plan of project in kwestie geen alternatief is. Bovendien moeten als vergoeding voor de natuurwaarden die worden aangetast, compenserende maatregelen worden getroffen om de samenhang van het Natura 2000-netwerk te waarborgen.

Soortbescherming

De Habitatrichtlijn beschermt soorten die voorkomen in Bijlage IV. In deze Bijlage zijn soorten opgenomen waarvoor geen verplichting geldt om hun leefgebied als speciale beschermingszone aan te wijzen maar die wel op een andere wijze bescherming behoeven. Zo dienen de EU-landen voor deze soorten onder meer een verbod in te stellen op de beschadiging of de vernieling van hun voortplantings-, groei- en rustplaatsen en moet een verbod gelden op het vangen, vernielen en doden van deze planten en dieren.

2.1.2 Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn verplicht de lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese verdrag van toepassing is.

Artikel 4 van de Vogelrichtlijn bevat, net als de Habitatrichtlijn, de verplichting tot het aanwijzen van zogenaamde speciale beschermingszones. Deze worden 'Vogelrichtlijngebieden' genoemd.

Vogelrichtlijngebieden zijn vervolgens, vaak samen met Habitatrichtlijngebieden, ingevoegd in het Natura 2000-netwerk.

2.2 Landelijke wetgeving

2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

In deze wet is landelijk de bescherming van gebieden geregeld en hierin zijn sinds 1 oktober 2005 ook de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn uitgewerkt. De Natuurbeschermingswet kent drie typen gebieden, waarvan het eerste het meest voorkomt:

- ♣ Natura 2000-gebieden (opnieuw begrensde samenstelling van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden).
- ♣ Beschermde natuurmonumenten.
- ♣ Gebieden die de Minister van EL&I aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) zoals bijvoorbeeld 'Wetlands'.

Het aanwijzingsbesluit is voor Natura 2000-gebieden van groot belang, omdat het onder meer het referentiekader biedt voor het beheerplan, de beoordeling van projecten en activiteiten en de vergunningverlening. Dit referentiekader wordt gevormd door de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing van het gebied (in de vorm van een kaart met een toelichting).

Natura 2000-gebieden

Activiteiten in Natura 2000-gebieden mogen geen significante gevolgen hebben op beschermde waarden van deze gebieden. Echter, ook activiteiten in de buurt van Natura 2000-gebieden mogen als gevolg van zogenaamde 'externe werking' geen significante gevolgen hebben op deze gebieden.

Gevolgen zijn 'significant' wanneer de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied op lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

2.2.1.1 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikelen 19d en 19f van de Natuurbeschermingswet 1998 beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

Artikel 19d lid 1

“Het is verboden zonder vergunning (...) projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.” Hierin is artikel 6 lid 2 HRI verwerkt.

Artikel 19f lid 1

“Voor projecten waarover gedeputeerde staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens gedeputeerde staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.” Hierin is artikel 6 lid 3 HRI verwerkt.

De ‘staat van instandhouding’ van een natuurlijke habitat wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en;
- ♣ de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en;
- ♣ de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De ‘staat van instandhouding’ voor een soort wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- ♣ uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- ♣ er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Beschermde natuurmonumenten

Bij Beschermd Natuurmonumenten gaat het om de wezenlijke kenmerken (natuurschoon, natuurwetenschappelijke betekenis,

dieren en planten) die in het aanwijzingsbesluit zijn vermeld en of handelingen schadelijk kunnen zijn en deze wezenlijke kenmerken aantasten.

2.2.1.2 Externe werking

Zowel projecten en andere handelingen in- als buiten een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument kunnen vergunningplichtig zijn. De wet kent namelijk de externe werking. Dit houdt in dat als een activiteit, die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, deze beoordeeld moet worden.

2.2.1.3 Bestaand gebruik

Onder bestaand gebruik dient te worden verstaan: “gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag”. Op grond van artikel 19d lid 3 Nbw is voor bestaand gebruik geen vergunning benodigd. Bestaand gebruik is echter niet vergunningsvrij als er sprake is van een project met mogelijk significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied.

2.2.1.4 Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet in werking getreden. Op 1 januari 2012 is deze gewijzigd en op enkele kleine punten aangepast. Eén van de maatregelen uit de Crisis- en herstelwet zijn de wijzigingen van de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wijzigingen hebben als doel om de wet in de praktijk beter hanteerbaar te maken zonder afbreuk te doen aan de beoogde doelen van de wet. Zo wordt in de wet onder andere het hier bovenstaande ‘bestaand gebruik’ geregeld. Verder wordt een nieuwe regeling ingevoegd over hoe om te gaan met stikstofdepositie en wordt voorzien in een verlicht beschermingsregime voor beschermde natuurmonumenten en voor de oude doelen van Natura 2000. Naast deze veranderingen regelt de wet nog een aantal zaken omtrent de procedurele werking van de NB-wet.

2.2.1.5 Vergunningverlening

Wanneer plannen bestaan om een project in- of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegd gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Voor het uitvoeren van projecten in of nabij beschermde gebieden is vaak een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De hoofdvraag is of er een kans op significant negatieve gevolgen bestaat. Dat is het geval als op grond van objectieve gegevens niet valt uit te sluiten dat het project significante gevolgen

heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- ♣ Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
- ♣ Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechterings-toets. Hierbij brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied. Indien van toepassing worden effecten getoetst in combinatie met die van andere projecten (cumulatie).
- ♣ Er is kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat er kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (artikel 19f lid 1). Uit dit onderzoek, waarbij ook cumulatieve effecten moeten zijn meegenomen, kan blijken (1) dat er geen kans is op een negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend. Ook kan blijken dat (2) er kans is op een aanvaardbaar negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend onder voorschriften/beperkingen. Wanneer de gevolgen (3) inderdaad significant blijken te kunnen zijn moet aangetoond worden dat er geen alternatieven zijn, dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is en dat voorzien is in compensatie.

De aanvrager moet in de vergunningaanvraag zijn belang bij het verlenen van de vergunning motiveren. Binnen dertien weken na datum van ontvangst wordt beslist of de vergunning verleend wordt, of dat de termijn eenmalig met dertien weken wordt verlengd.

2.2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is het nationale wettelijke kader dat de soortbeschermende bepalingen van de Habitatrichtlijn in nationaal recht heeft omgezet.

De soortenlijst die volgt uit deze Europese bepalingen is aangevuld met een extra aantal landelijk te beschermen soorten door de Minister van EL&I.

Wanneer plannen bestaan voor projecten in Natura 2000-gebieden die negatieve gevolgen kunnen hebben voor onder de Flora- en faunawet beschermde soorten, dienen deze effecten in een aparte toetsing te worden beschreven en dient mogelijk ontheffing te worden aangevraagd. Deze procedure wordt verder niet meer behandeld in deze Habitattoets.

3 Habitattoets

Alhoewel in de wet het begrip 'habitattoets' niet voorkomt, wordt dit begrip in de praktijk veel gebruikt. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. Meer concreet heeft de habitattoets de volgende twee oogmerken:

- ♣ Zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Het begrip 'natuurlijke kenmerken' moet worden gerelateerd aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied: ze hebben te maken met de ecologische functies.
- ♣ Zekerheid bieden dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten, niet optreedt.

Hieronder worden eerst de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied beschreven (informatie van www.rijksoverheid.nl, waarop ook de tekst uit JANSSEN & SCHAMINÉE (2003, 2004) en wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden.

3.1 Het Natura 2000-gebied

Het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (landelijk gebiedsnummer 90) omvat het Vogelrichtlijngebied Wormer- en Jisperveld en het Habitatrictlijngebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.

3.1.1 Korte omschrijving en relevante natuurwaarden

Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is 1847 ha groot en bestaat uit open laagveengebied met veel open water. Het was van oorsprong hoogveengebied, dat vanaf de middeleeuwen ontgonnen werd. Door vervening ontstonden petgaten. Verder drong de zee het gebied binnen, waardoor overstromingen optraden en delen van het veen werden weggeslagen en grotere plassen ontstonden. In een deel van de petgaten en sloten is weer verlanding opgetreden, vroeger onder invloed van brak water. Naarmate de verlanding voortschreed, ging stagnatie van regenwater optreden, waardoor zoetere en zuurdere standplaatsen ontstonden. Na afsluiting van de Zuiderzee is verzoeting ingezet. Het brakke karakter van het gebied wordt daardoor minder, maar is nog wel aanwezig door zout in de bodem. Dit uit zich in het voorkomen van soorten van brakke standplaatsen in ruigten en graslanden. Op plekken waar de invloed van regenwater overheerst komen veenmosrietlanden en veenheiden voor. Veel percelen zijn alleen over water bereikbaar, reden waarom de graslanden van oudsher extensief gebruikt worden.

In Tabel 1 staan de habitattypen en soorten uit de Natura 2000-database. Roerdomp en Kempphaan zijn opgenomen in Bijlage I van de Vogelrichtlijn. Smient, Slobeend, Grutto en Rietzanger zijn andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als broed-, rui- en/of overwinteringsgebied.

Nieuwe aanwijzing

De aanwijzingsbesluiten voor Vogelrichtlijngebieden (zie §2.1.2) voldoen niet aan de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998, omdat de instandhoudingsdoelstellingen er niet in zijn uitgewerkt. Omdat bovendien de Habitatrictlijngebieden op dit moment nog niet formeel zijn aangewezen worden alle Natura 2000-gebieden opnieuw aangewezen, deels in combinatie, ook met Beschermde Natuurmonumenten.

Zo vormen het eerder genoemde Habitatrictlijngebied en Vogelrichtlijngebied nu samen het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (gebiedsnummer 90). Het wordt genoemd in de derde tranche van aan te wijzen gebieden. Van de derde tranche (29 gebieden) lagen de ontwerp-aanwijzingsbesluiten van donderdag 11 september tot en met woensdag 22 oktober 2008 ter inzage. Het gebied is nog niet definitief aangewezen.

Tabel 1.
Relevante habitattypen en soorten in Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (gebied 90, 1847 ha).
* = Prioritaire soort volgens de Habitatrictlijn; voor deze soorten en/of habitattypen gelden iets andere criteria bij de selectie van Natura 2000-gebieden en een zwaardere beschermingsregime onder de Natuurbeschermingswet en/of de Flora- en faunawet.

Habitat/soortcode	Habitatype (verkorte naam)
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)
	Habitatrictlijnsoorten
H1134	Bittervoorn (Rhodeus amarus)
H1149	Kleine modderkruiper (Cobitis taenia)
H1163	Rivierdonderpad (Cottus gobio)
H1318	Meervleermuis (Myotis dasycneme)
H1340 *	Noordse woelmuis (Microtus oeconomus arenicola)
	Vogelrichtlijnsoorten
A021	Roerdomp (Botaurus stellaris)
A151	Kempphaan (Philomachus pugnax)
A050	Smient (Anas penelope)
A056	Slobeend (Anas clypeata)
A156	Grutto (Limosa limosa)
A295	Rietzanger (Acrocephalus schoenobaenus)

Instandhoudingsdoelen

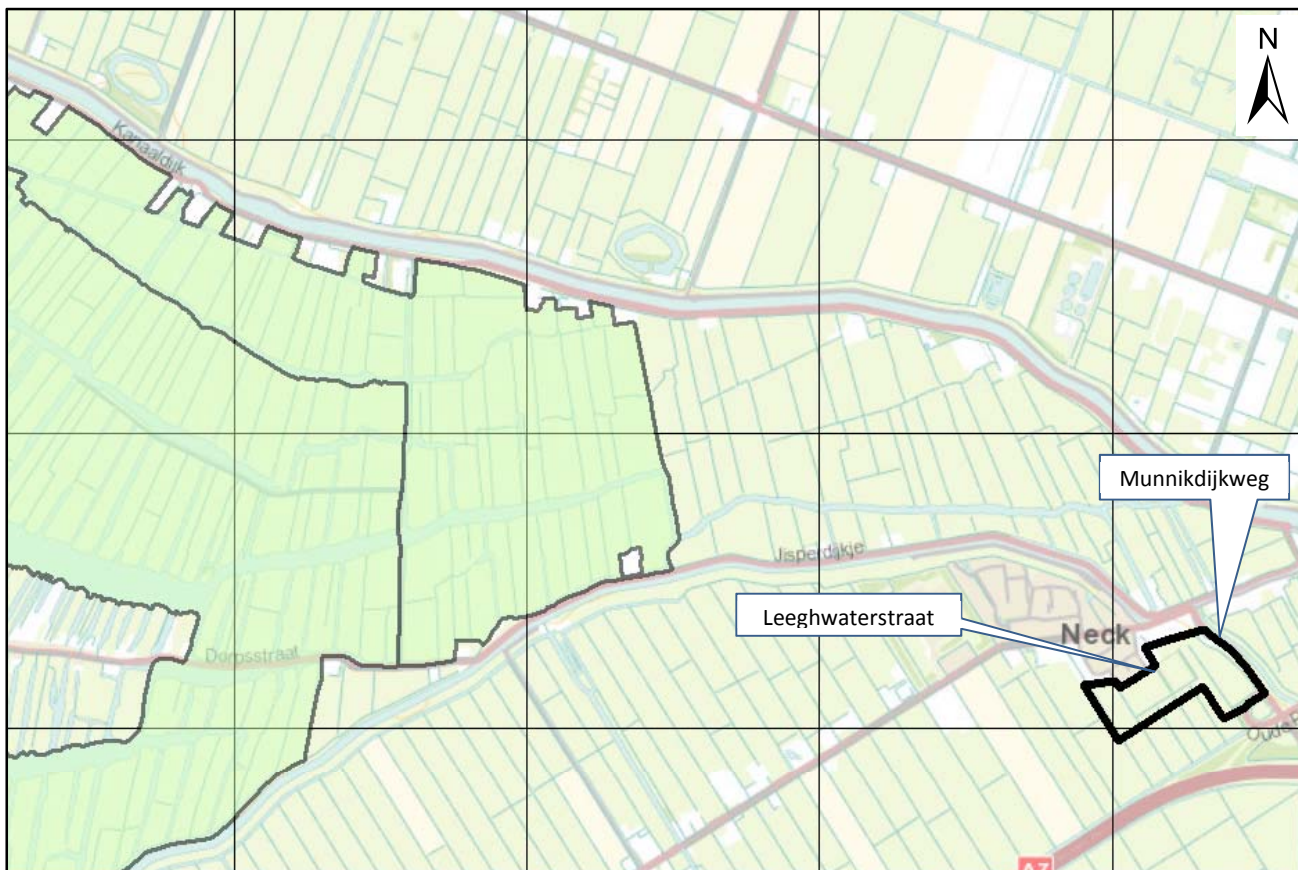
De instandhoudingsdoelen betreffen voor de habitattypen tenminste behoud van de oppervlakte en de kwaliteit en voor de soorten tenminste behoud van verspreiding, omvang en kwaliteit van het leefgebied voor behoud van de populatie.

Voor het habitatype 'Vochtige heiden' wordt gestreefd naar uitbreiding van de oppervlakte. Voor Kemphaan wordt gestreefd naar uitbreiding van de omvang en/of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied, voor een populatie van ten minste 25 paren.

De instandhoudingsdoelen moeten richting geven aan het uit te voeren natuurbeheer- en beleid.

3.1.2 Relevante natuurwaarden bij het plangebied

De hierboven beschreven beschermde natuurwaarden komen verspreid voor in het Natura 2000-gebied. Of deze natuurwaarden kunnen worden beïnvloed door het project, en in welke mate, hangt af van de precieze verspreiding ervan (soorten en typen) en van het gedrag (bij soorten). Over het algemeen geldt dat hoe dichter een beschermde waarde bij het plangebied voorkomt, des te groter de (kans op) verstoring. Hieronder wordt kort de verspreiding van de relevante habitattypen en soorten besproken en wordt waar mogelijk (en nodig) ingegaan op aantallen of oppervlakte in relatie tot de

Figuur 2. Nauwkeurige grens van Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder t.o.v. plangebied Sportcomplex Neck. Bestaande bebouwing, bouwkvavels, erven, verhardingen en spoorlijnen maken geen deel uit van het Natura 2000-gebied.

nagestreefde doelen.

Informatie over de verspreiding van de typen en de verspreiding en de aantallen van de soorten binnen het gebied komt uit (VAN 'T VEER & HOOGEBOOM, 2008) en (VAN 'T VEER ET AL, 2009).

Recente gegevens over de aantallen vogels in Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder zijn afkomstig van Sovon (zie <http://www.sovon.nl/nl/content/gebieden>) en van de Provinciale Natuur Inventarisatie (PNI).

Op basis van de beschikbare gegevens is per relevante soort/habitatype een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen in het oostelijke deel van het Natura 2000-gebied. Dit deel van het gebied ligt het dichtst bij het plangebied.

Habitattypen

Het dichtstbijzijnde perceel met het habitatype vochtige heiden ligt op 4300 meter afstand van het plangebied. Op ongeveer 3700 meter afstand van het plangebied liggen de dichtstbijzijnde percelen met de habitattypen 'Ruigten en zomen' en 'Overgangs- en trilvenen'. Voor het laatste type gaat het daarbij om overgangsveen. In het Wormer- en Jisperveld is de brakke variant van het type Ruigten en zomen van belang. Het betreft hier de vorm met Heemst en Echt lepelblad (zie Bijlage 1).

Habitatsoorten

Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad komen in het Wormer- en Jisperveld algemeen voor.

Op ruim drie kilometer van het plangebied bevindt zich het dichtstbijzijnde gebied waar de Noordse woelmuis is vastgesteld. Wel ligt op ongeveer twee kilometer afstand een klein oppervlak aan potentieel habitat voor deze soort.

In het oostelijk deel van het Wormer- en Jisperveld is de aanwezigheid van de Meervleermuis vastgesteld. Dit gebied ligt op zo'n 1500 meter van het plangebied. De Meervleermuis gebruikt het gebied als foerageergebied. In het dorp Jisp, zo'n vier kilometer ten westen van het plangebied, bevindt zich een kraamkolonie van de

Tabel 2.
Relevante vogelsoorten in Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder met instandhoudingsdoel, gemiddeld aantal broedparen (bp), (gemiddeld) seizoensgemiddelde (sg) of gemiddeld seizoensmaximum (sm) in de periode 2006 t/m 2010 (bron, SOVON), gg = geen gegevens.

Soort	Doel	Gemiddelde 2006/2010
Roerdomp	10 bp	13 bp (2)
Kemphaan	25 bp	0 bp
Smient	5800 sg	4953 sg
Slobeend	90 sg	33 sg
Grutto	slaapfunctie	1935 (09/10)
Rietzanger	480 bp	gg

Meervleermuis.

Vogelrichtlijnsoorten

Recente gegevens over de aantallen vogels in Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder zijn afkomstig van SOVON (zie Tabel 2). Indien niet van alle jaren gegevens beschikbaar waren, is hier het aantal jaar of het jaar gegeven waarop het gemiddelde is gebaseerd.

Uit de PNI-gegevens blijkt dat alleen in 2009 nog een territorium van Kempshaan is vastgesteld in het Wormer- en Jisperveld, op bijna vijf kilometer afstand van het plangebied. Duidelijk is dat de stand van deze soort ver beneden het nagestreefde doel ligt.

In het jaar 2000 werden acht territoria van de Roerdomp vastgesteld, waarvan het dichtstbijzijnde lag op ruim 3500 meter van het plangebied. Mogelijk komen territoria van de Roerdomp tegenwoordig dicht bij het plangebied voor. De stand van de Roerdomp ligt tegenwoordig iets boven het nagestreefde doel in het Natura 2000-gebied.

Slobeend en Grutto komen vrij algemeen voor als broedvogel in de buurt van het plangebied (PNI-gegevens uit 2006 en 2009) en zeker ook in het oostelijke deel van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Dit geldt in iets mindere mate ook voor de Rietzanger (PNI-gegevens 2000).

Smient en Slobeend maken buiten het broedseizoen gebruik van het gebied. Gezien het open karakter van het oostelijk deel van het natuurgebied moet worden aangenomen dat ook een (onbekend) deel van de getelde vogels in dit gedeelte van het gebied verblijven. Voor beide soorten geldt dat de aantallen tegenwoordig beneden de nagestreefde doelwaarden liggen.

3.2 Projectbeschrijving

3.2.1 Huidige situatie

Het plangebied is momenteel deels in gebruik als agrarische grond en deels als sportpark. De sportvelden zijn door middel van bomensingels afgescheiden van het agrarisch gebied.

Mensen die het sportpark met de auto bezoeken parkeren aan de Leeghwaterstraat aan de zuidrand van het dorp Neck en komen hier via de noordelijker gelegen straten van het dorp. Op het sportpark bevinden zich twee gebouwen waarin zich de kantine en de kleedkamers bevinden. Ten westen van deze gebouwen ligt een jeu de boules-baan.

3.2.2 Plansituatie

Nieuwbouwwijk

In het westelijke deel van het plangebied zullen in twee fases 63 woningen worden gebouwd (laagbouw). Het gaat om woningen met grote tuinen waardoor een groene dorpsrand zal ontstaan.

Sportterrein

De herinrichting van het sportterrein bestaat uit het aanleggen van twee nieuwe voetbalvelden, één nieuw korfbalveld en het verleggen van de jeu de boulesbanen. De herinrichting zal plaatsvinden binnen de grenzen van het huidige sportpark.

Ontsluitingsweg

Om het dorp niet extra te belasten met autoverkeer zal een directe ontsluiting gemaakt worden naar de Oude Provincialeweg. Autoverkeer zal de nieuwe buurt alleen via deze nieuwe weg kunnen bereiken.

Voor de 63 nieuwe woningen wordt gerekend op 82 auto's en aanvullend 32 auto's ten behoeve van bezoekers. De bezoekers van de sportvelden (maximaal 58 auto's) rijden nu door het dorp. In de toekomst zullen zij over de nieuwe ontsluitingsweg naar het sportpark rijden. Al het toekomstige autoverkeer van en naar het plangebied zal over de nieuwe ontsluitingsweg rijden en dus niet via het dorp.

Wegen in het plangebied en de te realiseren ontsluitingsweg krijgen een snelheidsregime van maximaal 30 km per uur.

Verlichting

Langs de ontsluitingsweg zal geen verlichting worden aangebracht. De armaturen van lantaarnpalen in de nieuwe woonwijk worden naar beneden gericht en de lantaarnpalen zijn aanzienlijk lager dan de bomen. De bestaande verlichting van de sportvelden is naar beneden gericht en wordt ongewijzigd gehandhaafd. Alleen bij daadwerkelijk gebruik van de sportvelden zal deze verlichting aanstaan. Tijdens de (bouw)werkzaamheden zal geen gebruik worden gemaakt van bouwlampen.

Groenvoorzieningen

Aan de zuidrand van het plangebied worden langs de ontsluitingsweg rijen populieren geplant. Ten zuiden van de sportvelden is een rij populieren met onderbegroeiing voorzien.

Tussen de bestaande woningen en de nieuwbouwwijk zal een stuk natuurlijk groen worden ontwikkeld.

3.2.3 Werkzaamheden

In de zomer van 2014 zal in drie maanden tijd de grond bouwrijp worden gemaakt. Eerst wordt de ontsluitingsweg aangelegd zodat het bouwverkeer niet door het dorp Neck hoeft te rijden. Ten

behoefte van aanleg van de ontsluitingsweg wordt zand en puingranulaat aangevoerd alsmede rioolbuizen en staatstenen. Van het najaar van 2014 tot de zomer van 2015 zullen de eerste 32 woningen worden gebouwd. Vervolgens zullen van het najaar van 2015 tot de zomer van 2016 nog 31 woningen worden gebouwd.

Ten behoeve van het aanleggen van de funderingen zal worden gewerkt met schroefpalen. Van belang is hierbij dat dit paalsysteem trillingsvrij is. Bovendien geeft dit paalsysteem veel minder geluidsoverlast dan geheide paalsystemen. Op 15 meter van de werkplaats bedraagt het geluidsniveau maximaal 80 dB(A). Uitgaande van een daling van het geluidsniveau met 6 dB(A) bij een verdubbeling van de afstand komt dit neer op een geluidsniveau van minder dan 45 dB(A) op de grens van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder, vergelijkbaar met een gesprek dat op één meter afstand wordt gevoerd.

Het werkelijke geluidsniveau op de grens van het Natura 2000-gebied zal lager liggen omdat tussen de bouwplaats en het Natura 2000-gebied het dorp Neck en een dijk liggen en hierboven is gerekend met maximale geluidsniveaus die in de praktijk incidenteel zullen optreden.

3.3 Effecten van het project

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden, ook in het nabij gelegen Natura 2000-gebied. Deze mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de aanleg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van de nieuwe woonwijk en ontsluitingsweg. Daarnaast zijn er verstoringen mogelijk door bestaand gebruik.

Omdat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder betreft eventuele verstoring steeds 'externe werking'.

3.3.1 Aanlegfase

Hinder door geluid en trillingen

Bouwactiviteiten zorgen voor productie van geluid en trillingen met als mogelijk gevolg hinder in het Natura 2000-gebied.

3.3.2 Aanwezigheidsfase

Verzuring en vermessing

Overmatige stikstofdepositie kan de kwaliteit van natuurgebieden negatief beïnvloeden. Eén van de bronnen van stikstofdepositie is (weg)verkeer. Mogelijk leiden extra verkeersbewegingen na oplevering van de woonwijk tot extra verzuring en vermessing in het Natura 2000-gebied.

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld fabrieken en (vracht)auto's. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH₃) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.

De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof). Om deze reden zijn beide effecten hier samen genomen. Verzuring leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit (het neutralisatievermogen) van bodem of water. Op termijn resulteert dit proces in een daling van de zuurgraad. Hierdoor zullen voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verandering van het habitatype en daarmee mogelijk het verdwijnen van typische (dier)soorten. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Wanneer door stikstofdepositie de hoeveelheid beschikbaar stikstof boven een bepaald kritisch niveau komt neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Hierdoor neemt de biodiversiteit af.

Lichthinder

Met name voor 's nachts actieve soorten kan lichthinder als gevolg van toegenomen lichtintensiteit versturende effecten hebben.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in de natuurlijke omgeving. De aanwezigheid van (hoge) gebouwen kan leiden tot optische verstoring.

3.4 Gevoeligheid van de habitat-typen en soorten

3.4.1 Algemeen

De gevoeligheid van een habitatype of soort voor een storende factor bepaalt of er negatieve gevolgen kunnen zijn voor dat type of die soort. In Tabel 3 is voor alle typen en soorten de gevoeligheid aangegeven voor de storende factoren. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'Effectenindicator' (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx>). De originele aanduidingen zijn in de tabel gezet. Bij de effectbeschrijving wordt de eventuele beperkte werking van deze

storende factoren besproken. Voor de typen en soorten die gevoelig zijn voor een of meer factoren zouden er dus mogelijk negatieve gevolgen kunnen zijn van het project.

3.5 Voortoets

Hieronder wordt eerst een globale toets uitgevoerd en aldus nagegaan of een vergunning nodig is op grond van artikel 19d lid 1 van de Natuurbeschermingswet 1998. Dit gebeurt aan de hand van de hoofdvraag in §2.2.1.5, of er een kans is op een significant negatief effect.

Gezien de vrij grote afstand van 1480 meter tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (zie Figuur 1), de ligging van het plangebied in de polder Wijde Wormer (lager gelegen dan het Natura 2000-gebied), het geringe aantal te bouwen woningen, de optredende storende factoren en de gevoeligheid van de soorten daarvoor (Tabel 3), is het in dit stadium

Tabel 3.

Gevoeligheid van de relevante habitattypen en soorten in Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder voor de verschillende storende factoren. Zie tekst. ng = niet gevoelig, G = gevoelig, ZG = zeer gevoelig, nvt = niet van toepassing, ? = niet voldoende informatie om hierover een uitspraak te doen

Storende factoren						
	Verzuring	Vermesting	Geluid	Licht	Trillingen	Optische verstoring
Habitattypen						
Vochtige heiden	ng	ZG	nvt	nvt	nvt	G
Ruigten en zomen	ZG	ng	nvt	nvt	nvt	G
Overgangs- en trilvenen	G	G	nvt	nvt	nvt	G
Vissen						
Bittervoorn	ng	G	ZG	G	ZG	G
Kleine modderkruiper	ng	G	ZG	G	ZG	G
Rivierdonderpad	ng	G	G	?	G	?
Zoogdieren						
Meervleermuis	ng	ZG	G	ZG	G	G
Noordse woelmuis	ng	ng	?	?	?	?
Vogels						
Roerdomp	G	G	G	G	?	ZG
Kemphaan	G	ng	G	G	ng	ng
Smient	G	ng	ng	G	ng	ng
Slobeend	G	ng	ng	G	ng	ng
Grutto	G	ng	G	G	ng	ng
Rietzanger	G	G	G	G	ng	ng

al duidelijk dat het plan geen significante gevolgen kan hebben voor de natuurlijke kenmerken van het gebied, oftewel de instandhoudingsdoelen ervan. Er is dus zeker geen significant negatief effect, maar mogelijk wel een negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. De mate van verstoring en kwaliteitsverslechtering moet worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen (zie §2.2.1.1).

In §3.7.6 wordt geconcludeerd dat er geen significante gevolgen zijn voor het Natura 2000-gebied als gevolg van de aanleg van een woonwijk, de reconstructie van een sportpark en de aanleg van een ontsluitingsweg ten zuiden van Neck. Daarom wordt hieronder verder gegaan met een Verslechteringstoets.

3.5.1 Conclusie

Omdat er geen kans is op een significant negatief effect, maar wel op een negatief effect is een verslechteringstoets nodig.

3.6 Verslechteringstoets

Bij de verslechteringstoets dient te worden nagegaan of een project, handeling of plan een kans met zich meebrengt op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten, dan wel dat deze een verstorend effect heeft op soorten. Indien geen significante verslechtering optreedt wordt een vergunning verleend. Wanneer geen significante verstoring optreedt is een vergunning niet noodzakelijk. Als de verslechtering of verstoring significant is wordt een vergunning geweigerd. De effecten van een plan of activiteit moeten altijd worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelen. Aan de vergunning kunnen voorschriften of beperkingen zijn verbonden.

Bij een verslechteringstoets brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen hij van plan is te nemen.

3.6.1 Significantie

In het kader van deze toets is uitgegaan van de door het Steunpunt Natura 2000 in mei 2010 gepubliceerde 'Leidraad bepaling significantie'.

Er is sprake van een significant effect als er als gevolg van het project effecten zijn waardoor de instandhoudingsdoelstellingen op de lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden. Onder effecten worden verstaan verslechtering van habitats en kwaliteit leefgebied van soorten en verstoring van soorten.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een

habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

Deze bepalingen kunnen anders liggen indien de afname minder dan de minimum-oppervlakte van het habitatype (1 are) is (er is dan per definitie geen sprake van een meetbare afname) of wanneer het effect opgevangen kan worden in de natuurlijke fluctuaties, door de veerkracht van het gebied.

Verslechtering van habitattypen en het leefgebied van soorten treedt op wanneer in een bepaald gebied de door dit habitatype of leefgebied van soorten ingenomen oppervlak afneemt of wanneer de kwaliteit afneemt. Het gaat dan om de specifieke structuur, functies en staat van instandhouding van typische soorten. Daarmee is nog niet gezegd dat elke verslechtering leidt tot een significant effect.

Een significant effect op soorten kan optreden wanneer door het verstoring effect (of door het cumulatieve effect van dit en andere projecten) de instandhoudingsdoelstelling van een bepaalde populatie niet kan worden behaald.

Van meetbare sterfte veroorzaakt door een project ten opzichte van natuurlijke sterfte is pas sprake indien de extra sterfte meer dan 1% van de natuurlijke jaarlijkse sterfte is. Strikt tijdelijke effecten zijn ook niet significant.

3.7 Effectbeoordeling

In onderstaande paragrafen wordt per storende factor beschreven welke effecten kunnen optreden en wat de gevolgen zijn voor de gevoelige of zeer gevoelige typen en soorten (zie Tabel 3).

Daar waar effecten worden beschreven, worden de gevolgen alleen beschreven voor die habitattypen en die soorten die inderdaad op enige manier daarvan gevolgen zouden kunnen ondervinden (vgl. Tabel 3). De niet genoemde typen en soorten zijn wel degelijk meegenomen in de beoordeling of de effecten gevolgen daarvoor zouden kunnen hebben.

3.7.1 Verzuring en vermessing

Algemeen

De bijdrage aan de stikstofdepositie door het wegverkeer wordt veroorzaakt door emissie van stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH₃).

De depositiesnelheid is afhankelijk van het landgebruik. In gebieden met een grotere ruwheid (zoals bos) kan de depositie meer dan tweemaal zo groot zijn als bij gebieden met een lagere ruwheid (zoals grasland). Daarnaast is de depositiesnelheid van NH₃ tot circa een factor vijf groter dan die van NO₂. Hierdoor draagt NH₃ voor een

aanzienlijk deel bij aan de (plaatselijk merkbare) stikstofdepositie door verkeer.

Wanneer, bij een vergelijking tussen de bestaande situatie en de toekomstige situatie, rekening wordt gehouden met de daling van de achtergronddepositie, dan is de depositie in de toekomstige situatie meestal lager dan in de bestaande situatie. Dat komt door de trendmatige daling van de NO_x-uitstoot door het verkeer en door een daling in de achtergronddepositie (de daling tussen 2008 en 2015 bedraagt volgens de modellen ca. 15%).

Effectbeschrijving

De mate waarin stikstofdepositie schadelijk is voor natuurgebieden, is afhankelijk van het habitatype. Met name het habitatype Vochtige heiden is zeer gevoelig voor vermisting. Het dichtstbijzijnde terrein waar dit habitatype voorkomt ligt op 4300 meter afstand van het plangebied. Voor het gevoelige habitatype Overgangsveen (veenmosrietland) gaat het hierbij om een afstand van 3700 meter. Het habitatype Ruigten en zomen (3700 meter van plangebied) is zeer gevoelig voor verzuring. Ook enkele relevante soorten zijn gevoelig tot zeer gevoelig (vissen, Meervleermuis en vogels) voor verzuring, dan wel vermisting.

Tussen het plangebied (de ontsluitingsweg, het sportpark en de nieuwe woonwijk) en het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder liggen een dijk, beplanting en de bestaande bebouwing van Neck. De polder waarin gebouwd wordt ligt daarbij lager dan het Natura 2000-gebied. Hierdoor is het terrein tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied relatief 'ruw', waardoor de uitstoot van schadelijke gassen door het verkeer op de ontsluitingsweg zich minder goed kan verspreiden richting het Natura 2000-gebied. Van de 82 voorziene extra auto's in de nieuwe woonwijk (plus 32 voor bezoekers) zal slechts een klein deel tegelijkertijd rijden. In de spits en bij sportevenementen zal het grootste aantal auto's zich op de nieuwe ontsluitingsweg bevinden. De uitstoot van schadelijke gassen die vrijkomt bij verkeersbewegingen op de nieuwe ontsluitingsweg valt in het niet bij die van de verderop gelegen rijksweg A7, waar een maximumsnelheid van 120 km per uur geldt, en waar vaak files staan, zeker in de spits.

Door de nieuwe ontsluitingsweg zal verkeer van en naar het sportpark op grotere afstand van het Natura 2000-gebied plaatsvinden dan in de huidige situatie. De nieuwe woonwijk zal slechts een beperkt aantal extra verkeersbewegingen teweeg brengen.

Omdat in de periode waarin het project wordt gerealiseerd volgens de prognose sprake zal zijn van een verdere daling van de uitstoot van schadelijke gassen door het verkeer en een daling van de achtergronddepositie zal na de ingebruikname van de nieuwe

ontsluitingsweg geen hogere uitstoot van schadelijke gassen optreden dan in de huidige situatie.

In het voorontwerp bestemmingsplan wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling van het plangebied niet bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Vanwege de beperkte omvang van het project blijft uitstoot ruim buiten de wettelijke grenswaarden voor de 'Wet luchtkwaliteit'.

Conclusie

Door de grote afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied, de ligging van het plangebied, de geringe omvang van de extra uitstoot, de vermindering van de uitstoot door verlegging van de rijroute naar het sportpark en de voorziene generieke daling van de uitstoot van schadelijke gassen, zullen er door het project geen negatieve gevolgen zijn voor de relevante natuurwaarden van Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder door verzuring en vermesting.

3.7.2 Geluid

Effectbeschrijving

Bittervoorn en Kleine modderkruiper zijn zeer gevoelig voor deze factor. Rivierdonderpad, Meervleermuis en enkele vogelsoorten zijn 'gevoelig'.

Hei-werkzaamheden waarbij naar verwachting het meeste geluid wordt geproduceerd zullen volgens de planning van de werkzaamheden voornamelijk in het najaar plaatsvinden, dus buiten het broedseizoen. Hierdoor kunnen de broedvogels Grutto en Rietzanger nauwelijks hinder ondervinden van geluid vanaf de bouwplaats.

Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder bevindt zich de bebouwing van Neck en een dijk. Het plangebied, in de polder Wijde Wormer, ligt lager dan het Natura 2000-gebied en op een ruime afstand van 1480 meter. Hierdoor en door de aanwezigheid van de dijk dringt geluid dat geproduceerd wordt in het plangebied minder makkelijk door in het Natura 2000-gebied. Het geluidsniveau op de grens van het Natura 2000-gebied kan tijdens het heien maximaal 45 dB(A) bedragen en is dan vergelijkbaar met een gesprek dat op één meter afstand wordt gevoerd.

De nieuwe ontsluitingsweg naar het sportpark en de nieuwe woonwijk bevindt zich verder van het Natura 2000-gebied af dan de huidige route. Hierdoor zal geluidshinder door verkeer eerder af- dan toenemen. Daarbij komt dat een maximumsnelheid gaat gelden van 30 km per uur op de nieuwe weg.

Conclusie

Door de grote afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied, de lage ligging van het plangebied, de periode waarin en

manier waarop gewerkt gaat worden en de aard en ligging van de nieuwe ontsluitingsweg ten zuidoosten van het dorp Neck, zullen er geen negatieve gevolgen zijn voor de relevante natuurwaarden van Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder ten gevolge van geluid.

3.7.3 Licht

Algemeen

Door toename van lichtbelasting kan sprake zijn van verstoring en kan een negatief effect optreden op het terreingebruik van relevante soorten. Hinder door licht kan direct zijn (luminantie) als een dier recht naar een lichtbron toe vliegt en in de lichtbron kijkt. Hinder door licht kan ook indirect optreden omdat door strooilicht de 'achtergrond donkerheid' vermindert (illuminantie). Lichtsterkte wordt gemeten in lumen (lm).

Het wel of niet optreden van lichthinder door een ingreep is afhankelijk van de hoeveelheid lichtbronnen dat wordt geplaatst en de sterkte daarvan, de positie van de te plaatsen lichtbronnen en daarmee het optreden van effecten van luminantie of illuminantie, de afstand van de te plaatsen verlichting tot de plekken waar vleermuizen actief zijn en de eventuele afscherming ervan door de vorm van het armatuur of door gebouwen of begroeiing.

Naast de precieze plannen rond het plaatsen van verlichting is ook het weer, de maanstand, tijd in het jaar en de reeds bestaande lichtsituatie van belang bij de vraag of lichthinder kan optreden.

Effectbeschrijving

De Meervleermuis is zeer gevoelig voor verstoring door licht. Verder zijn alleen Bittervoorn, Kleine modderkruiper en de relevante vogels gevoelig voor deze factor.

In vergelijking met de huidige situatie zullen alleen enkele extra lantaarnpalen in de nieuwe woonwijk worden geplaatst. Deze lantaarnpalen zullen naar beneden worden gericht en dus een gering uitstralend effect buiten de woonwijk hebben. Daar komt bij dat ze aanzienlijk lager zijn dan de aanwezige bomen. Vooral in de periode dat er blad aan de bomen zit (periode dat vleermuizen vooral actief zijn) zal daardoor ook nog eens sprake zijn van een verminderde uitstraling van licht buiten het plangebied.

Door de ligging van het plangebied in de polder Wijde Wormer, lager dan het op 1480 meter afstand gelegen Natura 2000-gebied, met tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied een dijk en het dorp Neck kan in de praktijk geen sprake zijn van lichthinder in het Natura 2000-gebied.

Tijdens de (bouw)werkzaamheden kan geen lichthinder optreden omdat geen gebruik zal worden gemaakt van bouwlampen.

Conclusie

Door de manier waarop gewerkt gaat worden, de grote afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied, de ligging van het plangebied en de aard van de te plaatsen verlichting zullen er geen negatieve gevolgen zijn voor de relevante natuurwaarden van Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder ten gevolge van lichthinder.

3.7.4 Trillingen**Effectbeschrijving**

Bittervoorn en Kleine modderkruiper zijn zeer gevoelig voor deze storende factor, Rivierdonderpad en Meervleermuis zijn gevoelig.

Trillingen zullen voornamelijk op kunnen treden gedurende de heiwerkzaamheden. Van belang is hierbij dat het te gebruiken paalsysteem trillingsvrij is. Omdat heiwerkzaamheden alleen overdag plaatsvinden kan de (alleen 's nachts actieve) Meervleermuis geen hinder ondervinden.

Door de ligging van het plangebied op 1480 meter afstand van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder, in de lager gelegen polder Wijde Wormer, met tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied een dijk en de bestaande bebouwing van het dorp Neck, zullen eventuele trillingen die optreden bij de bouwwerkzaamheden zodanig gedempt zijn dat ze geen nadelig effect meer kunnen hebben op de relevante natuurwaarden van het Natura 2000-gebied.

Conclusie

Door de grote afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied, de manier van werken en de ligging van het plangebied zullen er geen negatieve gevolgen zijn voor de relevante natuurwaarden van Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder ten gevolge van trillingen.

3.7.5 Optische verstoring**Effectbeschrijving**

De relevante habitattypen zijn gevoelig voor optische verstoring. Het gaat hierbij echter om beschaduwing en daar is in dit geval geen sprake van. De Roerdomp is zeer gevoelig voor optische verstoring. Het gaat hierbij om verstoring door mensen of bewegende voorwerpen en daar is in dit geval geen sprake van.

Optische verstoring blijft hier beperkt tot de aanwezigheid van de nieuwbouwwijk. Aangezien de te bouwen woningen laagbouw betreffen en niet in belangrijke mate zullen afwijken van de bestaande bebouwing van het dorp Neck, kan in dit geval geen sprake zijn van optische verstoring in het Natura 2000-gebied, op 1480 meter afstand van het plangebied, als gevolg van de realisatie

van de nieuwe woonwijk aan de zuidrand van Neck en de aanleg van de ontsluitingsweg.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de aard van de het project geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder door optische verstoring.

3.7.6 Conclusie effectbeoordeling

Wegens het ontbreken van negatieve effecten op de habitattypen en soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is aangewezen kunnen er ook geen significant negatieve effecten zijn voor het Natura 2000-gebied als gevolg van het project dat bestaat uit de aanleg van een woonwijk, de herinrichting van een sportpark en de aanleg van een ontsluitingsweg ten zuiden van het dorp Neck.

3.7.7 Cumulatieve effecten

Er zijn geen andere plannen en projecten bekend in en bij Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder, die in combinatie met dit project, kunnen leiden tot significant negatieve effecten.

4

Conclusies

- ♣ Door de ontwikkeling van een woonwijk, de herstructurering van een bestaand sportpark en de aanleg van een ontsluitingsweg direct ten zuiden van het dorp Neck kunnen negatieve effecten optreden op relevante natuurwaarden in Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder als gevolg van de volgende storende factoren: verzuring, vermesting, geluid, lichthinder, trillingen en optische verstoring.
- ♣ Ten gevolge van het project zullen geen negatieve effecten optreden op relevante waarden, en zeker geen significant negatieve effecten.
- ♣ Omdat geen significant negatieve effecten optreden op relevante natuurwaarden is een verslechtingstoets uitgevoerd. Voor elke relevante factor is bepaald of voor de gevoelige habitattypen en soorten sprake is van een negatief effect.
- ♣ In de toets wordt aangetoond dat het project geen negatieve gevolgen zal hebben voor het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. De instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar.
- ♣ Er is geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

5 Literatuur

- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2003. *Europese natuur in Nederland. Habitattypen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KRIJGSVELD, K.L., R.R. SMITS & J. VAN DER WINDEN, 2008. *Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie*. Bureau Waardenburg bv, Vogelbescherming Nederland.
- MINISTER VAN LNV, 2006. *Natuurbeschermingswet 1998; bestand gebruik en vergelijking implementatie andere lidstaten*. Brief d.d. 1 september 2006, kenmerk TRCJZ/2006/2808.
- MINISTERIE VAN LNV, 2005. *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998*. Versie september 2005. Ministerie van LNV, Den Haag.
- MOLENAAR, J.G. DE, 2003. *Lichtbelasting. Overzicht van de effecten op mens en dier*. Alterra-rapport 778, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen.
- NEUMANN, F. & H.E. WOLDENDORP (RED.), 2003. *Praktijkboek Habitattoets. Praktische leidraad voor de toepassing van natuurbeschermingswetgeving bij projecten in Nederland en Vlaanderen*. Sdu Uitgevers, Den Haag.
- STEUNPUNT NATURA 2000. *Leidraad bepaling significantie, nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet*. versie 27 mei 2010.
- TEAM NATUUR EN LANDBOUW VAN STICHTING NATUUR EN MILIEU, 2004. *Te veel van het goede. Stikstofneerslag op Habitatrichtlijngebieden*. Netwerk van 12 provinciale Milieufederaties en de Stichting Natuur en Milieu.
- TEEUWISSE, S. 2010. *Stikstofdepositie en verkeer, een stand van zaken*. Tijdschrift Lucht, februari 2010.
- VEER, VAN 'T R. & D. HOOGBOOM. 2008. *Atlas van de Natura 2000 gebieden in Laag Holland*. Landschap Noord-Holland.
- VEER, VAN 'T R., D. M. HOOGBOOM, A. APTROOT & J.P.C. VAN DER GOES. 2009. *Veenmosrietlanden in Natura 2000 gebieden in Laag Holland, actualisering van de habitattypenkaart*. Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, Van der Goes en Groot & Van 't Veer & de Boer.
- BESTEMMINGSPLAN NECK ZUID, Voorontwerp. oktober 2012. Grontmij.
- WINK, P., 2004. *Jurisprudentie habitatrichtlijn. Artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn*. Meurs Juristen Nieuwsbrief 2(1): 3-4.

Bijlage 1 Habitattypen in oostelijk deel Wormer- en Jisperveld

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl